

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

basisschool 't Palet
peuterspeelzaal 't Peuterpalet

Plaats : 's-Gravenhage, Den Haag
BRIN nummer : 15VU|C1
LRKP nummer : 148200813
Onderzoeksnummer : 269058
Datum onderzoek : 10 oktober 2013
Datum vaststelling : 13 februari 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	12

1 INLEIDING

Op 10 oktober 2013 heeft de inspectie peuterspeelzaal Peuterpalet 2 en basisschool 't Palet onderzocht. Het onderzoek is gedaan vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). De inspectie monitort in 2013 en 2015 de kwaliteit van vve in de 37 grote gemeenten (G37). Vve is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in groep 3 van het basisonderwijs, waardoor ze grote kans lopen om achterop te raken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van vve

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van de door de locatie ingevulde digitale vragenlijst.
- Analyse van documenten en gegevens over de locatie die de inspectie voorafgaand aan het onderzoek heeft opgevraagd.
- Vve-locatiebezoek, waarbij:
 - documenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn uitgevoerd. Deze vve-bezoeken vonden plaats in een peutergroep, groep 1c en groep 2s (de schakelklas);

- gesprekken met de directie, ouders, pedagogisch medewerkers en/of leerkrachten en de intern begeleider(s) en een vertegenwoordiging van het bestuur zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op basisschool 't Palet op de meeste aspecten op orde is, met uitzondering van de aspecten Ouders en de Doorgaande Lijn. Voor peuterspeelzaal Peuterpalet moet worden geconstateerd dat er op alle aspecten nog verbeterpunten zijn.

Totaalbeeld

Basisschool 't Palet staat midden in de Schilderswijk in Den Haag en is een zogenaamde 'zwarte school'. De school maakt deel uit van de (katholieke) Stichting Lucas Onderwijs. Deze stichting beheert zesenvestig scholen voor basisonderwijs, zes scholen voor speciaal basisonderwijs, drie expertisecentra en vier scholengroepen voor voortgezet onderwijs met in totaal zesentwintig vestigingen, voornamelijk in de regio Den Haag.

't Palet heeft een hoofdgebouw en twee dependances en telt ongeveer 600 leerlingen. De school heeft een maatschappelijke functie binnen de wijk. Dit komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in het feit dat de gymzaal ook gebruikt wordt door diverse sportverenigingen uit de wijk.

Basisschool 't Palet werkt samen met vier peuterspeelzalen in de wijk, waarvan er twee (Peuterpalet 1 en Peuterpalet 2) onderdak vinden binnen de school. In het kader van het vve-onderzoek is de hoofdvestiging van 't Palet bezocht, alsmede peuterspeelzaal Peuterpalet 2. Opvallend was dat de school en de peuterspeelzaal de indruk wekten van gescheiden werelden te zijn, ondanks het feit dat ze al jaren in hetzelfde gebouw zitten. Wat betreft vve heeft de school vrijwel alles al op orde, terwijl de peuterspeelzaal daar sterk bij achterblijft. Ook is er nog onvoldoende sprake van samenwerking of inhoudelijke afstemming, zoals onder meer blijkt uit het feit dat leerkrachten en leidsters elkaar en elkaars werk nauwelijks lijken te kennen of te waarderen.

Het is overigens hoopvol dat vanuit de overkoepelende organisatie van de peuterspeelzaal een kwaliteitsmedewerker aan het team van de peuterspeelzaal is toegevoegd. Zij heeft ervoor gezorgd dat de ontwikkeling van vve over de hele linie in een stroomversnelling is gekomen.

Toelichting

Conditie

Op de peuterspeelzaal zijn niet alle leidsters geslaagd voor de taaltoets. Zij volgen vanaf dit najaar een aanvullende taalcursus (A5.3). Op de school zijn niet alle leerkrachten vve-geschoold (A5.4).

Ouders

Het ouderbeleid van de basisschool en de peuterspeelzaal is nog niet voldoende gericht op vve. De doelen zijn onvoldoende concreet, er is nog geen uitgewerkte analyse van de ouderpopulatie en het beleid is onvoldoende vraaggestuurd (B1). De ouders worden wel gestimuleerd om thuis ontwikkelingsbevorderende activiteiten met hun kinderen te ondernemen. Zij krijgen bijvoorbeeld themabrieven mee. Verder spreken de leidsters en leerkrachten de ouders regelmatig hierop aan. Het blijft echter onduidelijk of deze inspanningen het gewenste resultaat hebben (tenminste 50% van de ouders doet het ook) (B4).

Kwaliteit van de uitvoering van vve

Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling kan op de peuterspeelzaal nog verbeterd worden. Het activiteitenaanbod is in gang gezet, maar de koppeling met de SLO-doelen moet nog in het denken en handelen van de leidsters verankerd worden (C1.3). De leidsters zijn namelijk pas kortgeleden opgeleid in opbrengstgericht werken en zullen naar verwachting de komende periode vaardiger worden in het werken met de SLO-doelen en daardoor beter in staat zijn het programma in moeilijkheidsgraad te laten opklimmen. Zij worden hierbij begeleid door de kwaliteitsmedewerker en hebben in samenwerking met deze medewerker inmiddels al een groepsplan rekenen opgesteld. De groepsplannen voor taal moeten nog worden ontwikkeld. In dit verband is het goed om op te merken dat een nieuw, integraal kindvolgsysteem zal worden ingevoerd. Verwacht kan worden dat de genoemde maatregelen op termijn een substantiële verbetering zullen opleveren. Ook ten aanzien van de afstemming van de activiteiten op verschillen in de ontwikkeling van de kinderen is dat nodig (C3.7). Er is namelijk wel variatie in het aanbod aan individuele kinderen en kleine en grote groepen, maar die variatie is nog onvoldoende aantoonbaar gebaseerd op de ontwikkelingsbehoefte van de kinderen.

Hoewel de leidsters op de peuterspeelzaal goed met elkaar samenwerken en de taken verdelen, blijft onduidelijk of en hoe zij hun educatieve handelen op elkaar afstemmen. Eventuele afspraken over de taakverdeling worden niet vastgelegd of geëvalueerd (C3.1).

Verder kunnen de leidsters zich nog verder bekwamen in het bevorderen van de ontwikkeling van het aanpakgedrag bij de kinderen (C3.5): zij geven weliswaar

positieve begeleiding, maar sturen nog teveel, waardoor de kinderen onvoldoende de ruimte krijgen om zelf naar oplossingen te zoeken.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Op Peuterpalet wordt de beginsituatie van de kinderen nog niet vastgelegd en, hoewel men gebruik maakt van het aan het vve-programma gelieerde volgsysteem en er ook toetsen voor taal en rekenen worden afgenomen, wordt deze informatie nog onvoldoende effectief ingezet om zicht te krijgen en te houden op de brede ontwikkeling van de kinderen (D1.1). Dat leidt er tevens toe dat de begeleiding van de hele groep, de kleine groepen en de individuele kinderen nog onvoldoende planmatig en doelgericht is (D1.2). Ook hier kan verwacht worden dat de omslag naar opbrengstgericht werken, het werken met groepsplannen en de inzet van een integraal volgsysteem zullen leiden tot substantiële verbeteringen.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is op de school en de peuterspeelzaal grotendeels op orde. Door de inzet van de nieuwe kwaliteitsmedewerker heeft Peuterpalet hierin duidelijk vooruitgang geboekt. De inspectie maakt nog een voorbehoud voor indicator E3: de structurele evaluatie van vve is wel in de planning opgenomen, maar nog niet uitgevoerd op alle noodzakelijke niveaus. In school zijn de verschillende aspecten van vve wel terug te vinden in de PDCA-cyclus, maar zonder dat deze expliciet en duidelijk in verband worden gebracht met (de kwaliteitseisen voor) de voor- en vroegschoolse educatie. Daarom wordt voor de school indicator E6 nog als onvoldoende beoordeeld.

Doorgaande lijn

Ondanks het feit dat de peuterspeelzaal en de school in hetzelfde gebouw zijn gevestigd, is er nog onvoldoende sprake van coördinatie, samenwerking en afstemming om een soepele doorgaande lijn te kunnen waarborgen (F1). Er zijn alleen concrete afspraken gemaakt over de overdracht: alle kinderen die doorstromen naar 't Palet, worden warm overgedragen (F2), maar daarbij wordt geen gebruik gemaakt van een standaard overdrachtsformulier en ook de gehanteerde procedure blijft onduidelijk. Verder is een begin gemaakt met afstemming van de zorgstructuur. Voor het overige geeft de peuterspeelzaal aan in de digitale bevraging dat er met de school afspraken gemaakt zijn over de afstemming van het aanbod, het pedagogisch klimaat, het educatief handelen en het ouderbeleid (F4 – F6), maar tijdens het onderzoek konden de school en de peuterspeelzaal niet duidelijk maken wat die afspraken behelsden. Wel bleek dat er tussen de school en de peuterspeelzaal nog grote verschillen van inzicht

bestaan in wat in pedagogisch en educatief opzicht belangrijk is in het kader van vve. Een gedeelde visie op vve ontbreekt dan ook.

Opbrengsten

Gemeente breed zijn op dit punt geen afspraken gemaakt, zodat de inspectie zich van een oordeel moet onthouden.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op 't Palet en het Peuterpalet grotendeels op orde is. Het onderzoek geeft geen aanleiding tot het maken van vervolgspraken.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig
Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

Peuterpalet

Conditie		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximumeisen (voorschool)			•	
A3	Pedagogisch medewerker - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands		•		
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid		•		
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	

Ouders		1	2	3	4
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen		•		
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			•	
B7	Rekening houden met thuistaal			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			•	
C1.3	Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd		•		
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol			•	
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen			•	
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind			•	
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd		•		
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen		•		
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen		•		

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen		•		
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind		•		
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		•		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool		•		
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht		•		
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		•		

't Palet

Conditie		1	2	3	4
A3	Pedagogisch medewerker - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold		•		
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid		•		
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen		•		
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			•	
B7	Rekening houden met thuistaal			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			•	
C1.3	Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/ leerkrachten is respectvol			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen			•	
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind			•	
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			•	
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief			•	
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			•	
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	
E6	In de kwaliteitszorg van de vroegschool wordt ook specifiek naar vve gekeken		•		

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool		•		
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht		•		
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		•		